

DE PLATE

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING „DE PLATE“.

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming.

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE
en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3394 en nr. 3395.

Verantwoordelijke uitgever: A. VAN ISEGHEM
IJzerstraat 1
8400 OOSTENDE

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

15 de jaargang, nr. 1 - januari 86

VOOR DE INHOUDSTAFEL VAN DIT NUMMER, ZIE DE LAATSTE BLADZIJDE

JANUARI - ACTIVITEIT

ZEER BELANGRIJKE UITNODIGING

Het bestuur van de OOSTENDSE HEEMKUNDIGE KRING DE PLATE heeft de eer en het genoegen zijn leden uit te nodigen op de jaarlijkse ledenvergadering die doorgaat op :

donderdag 30 januari 1986 om 20 uur stipt

in de conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr Colenstraat 6, Oostende.

PROGRAMMA

1. Welkomswoord door de Heer A. VAN ISEGHEM, voorzitter en hulde aan de overledenen.
2. Huldiging van twee leden ; Mevrouw N. DE TAEYE en de heer J. KLAUSING.
3. Toelichting op het jaarverslag en het Jaarprogramma door de heer J.B. DREESEN, secretaris.
4. Diavoordracht : GRAFMONUMENTEN OP HET OUDE KERKHOF VAN OOSTENDE door de heer DANIELS, Schepen van de Stad Oostende.
5. VEILING VAN DE PLATE onder de leiding van de heer O. VILAIN, ondervoorzitter.

Een lijst van de te veilen stukken zal ter beschikking gesteld worden van de leden.

Daar de veiling uitsluitend aan de leden is voorbehouden, zal het nodige gedaan worden opdat leden en niet-leden, die zich in regel willen stellen met hun lidmaatschapsbijdrage 1986, dit aan de ingang kunnen doen.

J.B. DREESEN

§ § § § § § § §

1986

"De Plate" bloeit meer dan ooit ! Het zijn geen woorden in de wind. Een blik op onze voordrachtenkalender 1986 zegt al genoeg : nog nooit in de geschiedenis van onze kring hadden we zo'n eminente rij sprekers met door en door Oostendse onderwerpen. Onze dank hiervoor aan de heer Jan DREESEN.

Ook ons tijdschrift heeft een nieuwe adem gevonden : een jaar reeds neemt het duo SMISSAERT-HOSTYN, waardige opvolgers van Omer VILAIN, de redactie ervan waar.

Reeds 300 bladzijden volgens de nieuwe formule, met haar interessante mogelijkheden qua reproductie van plannen, kaarten en gravuren, zagen het licht.

Nieuwe medewerkers, jonge academisch gevormde krachten treden aan : Ann CASIER, musicologe, zet de reeks "Oostendse muziekgeschiedenis" verder, na haar schitterende licentiaatsthesis over deze materie. Patrick VAN DEN ABEELE, lic. geschiedenis, openbaart ons de wereld van de Oostendse drukkers.

Er is dus zeker nog geen directe nood aan copij. Maar ook U, waarde medelid, staat het vrij typisch Oostendse zaken op papier te zetten ! En vooral : bezorg ons in bruikleen ongeziene foto's of documenten als illustratiemateriaal : help zo uw kring en het tijdschrift rijk en boeiend te maken. Het komt ons allemaal ten goede !

Verder wens ik U het allerbeste in het komende jaar !

August VAN ISEGHEM
Voorzitter

§ § § § § § § § §

JAARPROGRAMMA "DE PLATE" 1986

1. Donderdag 30 januari 1986 om 20 uur.
 - GRAFMONUMENTEN OP HET OUDE KERKHOF VAN OOSTENDE. Diavoordracht door de heer DANIELS, Schepen van de Stad Oostende.
 - Jaarlijkse VEILING VAN DE PLATE, voorbehouden aan leden, onder leiding van de heer Omer VILAIN.
2. Woensdag 26 februari 1986 om 20u30.
 - DE OOSTENDSE HAVEN - Smokkeltrafic op de Antillen (1778-1783) Avondvoordracht door Prof. Dr. J. EVERAERT.
3. Dinsdag 18 maart 1986 om 15 uur.
 - OOSTENDSE FILMNAMIDDAG - Namiddagvoordracht door de OSTEND CINE CLUB onder leiding van de heer A. BAES.
4. Woensdag 26 maart 1986 om 20u30.
 - DE OOSTENDSE COMPAGNIE - Schonamille en de factorij Banquibazar - Avondvoordracht door de heer J. PARMENTIER van de Universiteit van Gent.
5. Woensdag 16 april 1986 om 14 uur.
 - KEN UW STAD - Bezoek aan de verbrandingsoven van de Intercommunale voor vuilverwerking en aan de installaties van de Waterzuiveringsmaatschappij van het kustbekken onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
6. Donderdag 24 april 1986 om 20u30.
 - OOSTENDSE SLAVEN IN BARBARIJE - Avondvoordracht door de heer Walter DEBROCK.
7. Zaterdag 17 mei 1986 om 14u30.
 - KEN UW STAD - Bezoek aan de CAPUCIJNENKERK onder leiding van de heer J.P. FALISE.

8. Donderdag 29 mei 1986 om 20u30.
- OOSTENDSE STRAATNAMEN - Avondvoordracht door de heer Daniel FARASYN.
9. Zondag 8 juni 1986 om 9 uur.
- Studiereis naar de haven van Zeebrugge, de Oostkust en het ZWIN onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
10. Donderdag 25 september 1986 om 20u30.
- 500 JAAR OMMEGANG-ZEEWIJDING TE OOSTENDE (1484-1984) - Avondvoordracht door de heer Lionel DEWULF.
11. Dinsdag 7 oktober 1986 om 15 uur.
- OOSTENDE IN LA BELLE EPOQUE - Namiddagvoordracht met dias door de heer J.B. DREESEN.
12. Woensdag 29 oktober 1986 om 20u30.
- DE OOSTENDSE HAVEN - Geescorteerde konvoovaart (1665-1725) - Avondvoordracht door Prof. Dr. J. EVERAERT.
13. Zaterdag 8 november 1986 om 14u30.
- KEN UW STAD - Bezoek aan het Provinciaal museum voor Moderne Kunst ter gelegenheid van de PERMEKETENTOONSTELLING.
14. Donderdag 27 november 1985 om 20u30.
- OOSTENDSE DRUKKERS - Avondvoordracht door de heer Patrick VAN DEN ABEELE.
15. Zaterdag 13 december 1986 om 19u30.
- OOSTENDSE KLEINKUNSTAVOND voorafgegaan door het jaarlijks souper.
16. Donderdag 18 december 1986 om 20u30.
- DE GEBROEDERS DEGRAEVE - Avondvoordracht door de heer Jean-Marie VANDAMME.

J.B. DREESEN

§ § § § § § § § § § §

LAATSTE BINNENSCHIP ONDER ZEIL

In onze streek voer het laatste binnenschip onder zeil in 1950 de vaart van Nieuwpoort naar Plassendale op. Naam, eigenaar en bestemming werden niet genoteerd. Opgetekend aan de sluisen van Plassendale uit de mond van een 75-jarige die gedurende jaren bediende was bij de waterwegen.

J.B. DREESEN

§ § § § § § § § § § §

MILITAIRE KRING - CERCLE MILITAIRE

In 1924-25 bestond te Oostende een Militaire Kring - Cercle Militaire ingericht door het 23ste Linierregiment. Het lokaal van deze instelling was gelegen in de Ieperstraat, een 50 tal meter links van de Aalmoezeniersdienst.

Er was een bibliotheek en een kantine. Er werden toneelopvoeringen gegeven door burgergroepen. Deze instelling is waarschijnlijk in het begin van de tweede wereldoorlog verdwenen.

Verder is hij actief door :

- De kruiswegen in :
 - de kerk van de Conterdam (Oostende) in 1963
 - in de O.C.M.W.-kapel van het rusthuis "Riethove" Oudenburg in 1968
 - in de kapel van de zusterschool in De Haan in 1964
- De Marie-ten-hemelopneming in de kerk van Maria-Horebeke (Oost-Vl.) in 1973
- De onthullingsceramieken in :
 - de residentie Riviera, Vindictivelaan : zijn eerste groot werk in Oostende
 - Sint-Lutgardisinstituut in 1961
- Het O.L.Vrouwecollege : in de school Mac Leod in 1959
in de vroegere kapel in de Vindictivelaan in 1960 : een groot Madonnabeeld ter gelegenheid van het zilveren priesterjubileum van directeur A. Carron
- Westvlaams Beroepskredietbank Oostende
- O.C.M.W.-gebouw "De Strandjutter" te Blankenberge in 1974
- Kliniek Sint-Jozef in 1974
- Het posthuumwerk : het Zeeliedenmonument in de Sint-Antoniuskerk Opex-Oostende in 1974
- De sierplaten en de ornamenten op de grafzerken van Ron Davis en hoofdcommissaris Seys

Hij neemt deel aan groepstentoonstellingen, ingericht door kunstambachten te Gent, Brugge, Delft en Oostende :

- van 13 mei tot 25 mei 1951 :
gezamenlijke tentoonstelling 1951 in Galerie A. Vynck-Van Eyck Gent
- van 14 tot 31 december 1952
17 tot 31 augustus 1953
14 tot 31 augustus 1954 :
tentoonstelling van Westvlaamse schilder- en beeldhouwkunst in de Koninklijke Gaanderijen, Zeedijk, Oostende, ingericht door de Kunstkring van Oostende in samenwerking met de Westvlaamse Kunstkring Brugge
- van 5 tot 7 april 1957
Paasttentoonstelling te Mariakerke
- van 10 oktober tot 20 november 1959
eerste tentoonstelling van de Grote Prijs van de stad Oostende voor Schilderkunst in het Cultureel Centrum van Oostende
- van 2 juni tot 12 september 1960
Interprovinciale tentoonstelling : Scheppende Ambacht in West-Vlaanderen in "Het Sterckshof" Provinciaal Museum voor Kunstambachten Deurne-Antwerpen
- van 25 december 1960 tot 21 januari 1961

Jan De Clerck door Paul Vermeire.

- van 25 december 1960 tot 21 januari 1961
Scheppend Ambacht in West-Vlaanderen door Provinciaal Comité voor Kunstambachten en Industriële vormgeving in West-Vlaanderen en het bestendig expositiecentrum ; Huidevetterstraat Brugge
- van 3 tot 19 april 1965
tentoonstelling in de Inkomhal van de kursaal, ingericht ten voordele van een instelling voor gehandicapte kinderen
- van 19 tot 24 november 1965
Religieuze Kunst op de Sint-Antoniusparochie Opex-Oostende
- van 25 tot 28 november 1966
Religieuze Kunst in zaal Pax, H.-Hartparochie Oostende
- in juli-augustus 1967
topexpo van de Vlaamse Club Kunst : "Religieuze Thematiek van Ensor tot Nu" in de Thermengaanderij, Zeedijk, Oostende

In de wereldtentoonstelling van 1958 te Brussel wordt een groot bas-reliëf van hem geëxposeerd in het Belgisch paviljoen. Een mijlpaal voor zijn werk en een waardering vanwege de stad Oostende valt hem te beurt in 1960. Voor een grote publieke belangstelling opent Schepen DEHOUCK een tentoonstelling van zestig ceramiekwerken in het Oostends Feestpaleis. Deze enige en individuele tentoonstelling van de kunstenaar loopt van 16 april tot 29 mei 1960. Het toont werk in enkele jaren fel geëvolueerd. De moderne figuratieve schilder heeft er plaats gemaakt voor een impressionistische ceramieker, die langs aarde en vuur impressies voortbrengt van sereniteit en kalmte. Met deze tentoonstelling neemt hij zijn plaats in onder de Oostendse kunstenaars. En nochtans blijft hij immer de grote, maar toch stille meester, voor kunstwerken, die de problemen van de tijd sterk en in eigen stroming uitbeeldt.

"De opgaande lichamen in de vlammen naar de hemel toe", een ontwerp van beeldhouwwerk voor de asstrooiweide op de begraafplaats van de Stuiverstraat te Oostende werd zijn laatste kunstwerk. Wie had dat gedacht ?

Op 27 december 1974 wordt Oostende met verstomming geslagen. Paul Vermeire is overleden in het H.-Hartziekenhuis, na een zware hartaanval. Zijn heengaan brengt een grote leemte en een onherstelbaar verlies voor de Oostendse kunstwereld. Zijn uitvaart heeft plaats op 2 januari 1975 in zijn parochiekerk H. Hart, waar heel wat vrienden en kennissen van de overledene hem een laatste blijk van waardering brengen. Het gedachtenisprentje typeert hem zo juist :

Paul
inzonder de mensen die U onmiddellijk omringden, maar ook al diegenen die met U meer of minder contacten hebben gehad, getuigen van U :
Hij was een IN-GOED MENS.
Grootser en schoner dan de gedachte aan uw edelste kunstwerk behouden wij deze herinnering.
Elke creatie van U was een uitdrukking van uw intense liefde voor het leven en van diep geloof in de Heer.

De vele kunstwerkjes in de huiskamers, de schildjes uitgedeeld door de gemeenten en de kruisjes door de kerken, de bas-reliëfs aan openbare en private gebouwen zullen ons blijven herinneren en getuigen dat er eens een groot Oostends meester in de ceramiek onder ons verbleven heeft.

Succesvol hotelier en royalist (4)

Vooraleer de twee laatste jaren van Strackés loopbaan als hotelier aan te snijden, wil ik even over zijn koningsgezindheid uitweiden.

Bij de viering van de nationale feestdag in 1890 werd er in onze badstad een lichtstoet op touw gezet en was er aan verscheidene woningen een feestverlichting aangebracht. Tot de huizen, die in dat opzicht bijzonder opvielen behoorden de woningen van J. MONTANGIE, burgemeester, van Ferd. de STUERS en de hotels d'Allemagne, Fontaine en Chodoir-Noppeney (beide in de Langestraat) (E.O. 24 juli 1890). Die laatste drie hadden zich ook het meest onderscheiden door hun illuminatie bij het bezoek van de Duitse keizer in augustus 1890 (E.O. 3 en 7 augustus 1890).

De gehechtheid van A. Stracké aan het koningshuis kwam niet alleen tot uiting door het versturen van een telegram bij feestelijkheden. Als hij daartoe de gelegenheid had, maakte A. Stracké er een erezaak van de leden van de koninklijke familie bij hun aankomst in Oostende of bij hun vertrek te begroeten. Volgende gevallen, uit de Oostendse bladen geplukt, illustreren dat.

Op 1 maart 1898 ging prins Albert aan boord van de maalboot "Princesse Clémentine". Voor de lunch van de prins en zijn gevolg had A. Stracké, als restaurateur, "avec son goût habituel dressé dans le petit salon une table splendide" (E.O. 3 maart 1898).

Toen koning Leopold II in de namiddag van 29 januari 1901 uit Brussel in Oostende arriveerde, werd hij begroet o.a. door de stationschef, de hoofdinspecteur der maalboten en door A. Stracké. Le Carillon (31 januari 1901) noteert dat de koning zich enkele ogenblikken met Stracké onderhield.

Op 3 augustus kwam de koning met prinses Clémentine weer naar Oostende voor het inwijdingsfeest van het ruitersstandbeeld van Leopold I. De prinses kreeg toen een prachtige bos bloemen van A. Stracké waarvoor hij hartelijk bedankt werd. De dag van de onthulling (maandag 5 augustus) werden drie enorme kransen aan de voet van het monument gelegd. Een door het gemeentebestuur en een door de trammaatschappij. De derde (2 m diameter) was van onze hotelier uit de Kaaistraat en bestond uit witte hortensia's, dahlia's en violieren (Car. 6 en 7 augustus 1901).

Naar aanleiding van Strackés gouden arbeidsjubileum (8 april 1905, cf. supra) had prins Albert de jubilaris gelukwensen gestuurd. Toen de prins met prinses Elisabeth en hun oudste zoon Leopold op 18 april Oostende verlieten, ging A. Stracké aan de prinses een keurige ruiker orchideeën aanbieden en aan de jonge prins een tuil rozen (Car. 18 april 1905).

Op 4 oktober 1906 vertrok prins Albert en prinses Elisabeth met hun drie kinderen uit Oostende. Bij de personen die de prinselijke familie uitgeleide deden was ook A. Stracké (Car. 4 oktober 1906). Na de kroning van Albert had Stracké - steeds in gezelschap van vooraanstaanden uit de stad - verscheidene keren de gelegenheid de koninklijke familie te begroeten. Zo deed hij op 20 juli 1911 onze vorsten bij hun vertrek uit Oostende uitgeleide en verwelkomde ze bij hun aankomst op 20 december 1911 en op 10 juni 1912 (Car. 21 juli 1911 en 11 juni 1912).

In 1913 kreeg hij een dubbele kans. Bij hun aankomst, op 27 mei, van koning Albert met zijn drie kinderen, schonk A. Stracké de kleine Marie-José een fijne tros anjers. Op 18 juli waren de vorsten er weer en Stracké was opnieuw present. Terwijl de koning zich onderhield met burgemeester LIEBAERT en kolonel DUCOUR, praatte Stracké met de prinsen. Voor de prinses had hij weer bloemen mee (Car. 29 mei en 19-20 juli 1913).

En nu de laatste jaren vóór W.O. I.

In 1912 begon de activiteit van A. Stracké duidelijk af te nemen. Dat blijkt o.m. uit zijn tanende belangstelling voor de handelskamer. In 1913 woonde hij slechts 2 van de 6 bijeenkomsten van het "comité permanent" bij. Waarschijnlijk speelde zijn gezondheid hier ook een rol want voor de laatste 4 vergaderingen liet hij zich excuseren wegens ongesteldheid.

In juni 1914 neemt hij nog deel aan het banket van de hoteliersbond in de Majestic. Hij zit aan de eretafel naast burgemeester LIEBAERT. Voorzitter A. GILISSEN heft zijn glas op de gezondheid van de erevoorzitter en A. Stracké antwoordt dat hij zolang als hij kan zal blijven werken voor de belangen van zijn adoptiefstad en van zijn collega's (Car. 20 juni 1914).

De zondag daarop woont hij in Mariakerke het muziekfeest bij naar aanleiding van de 20ste verjaardag van de plaatselijke fanfare waarvan hij erevoorzitter is (Car. 25 juni 1914). Dat is wel het laatste optreden van de gevierde hotelier.

Met zijn hotel was ondertussen, in het begin van het jaar, iets uiterst belangrijk gebeurd. Op 17 februari 1914 publiceert Le Carillon het verrassend bericht dat de Zusters van Sint-Jozef het Hôtel d'Allemagne gekocht hadden (om hun school uit te breiden). Het blad merkte daarbij op : "Un des plus anciens hôtels d'Ostend va donc disparaître". Eerst op 25 april 1914 werd de verkoopakte verleden voor notaris Fr. VAN CAILLIE. De genoemde zusters kochten het Hôtel d'Allemagne (1.007 m² groot voor 86.500 Fr) van de eigenaars : de gebroeders Octave en Raymond SERRUYS en Guillaume en Augusta DE BROUWER, allen kleinkinderen van wijlen August DUCLOS die het eigendom op 11 mei 1876 verworven had. A. Stracké was dus eigenlijk nooit eigenaar van het befaamde hotel geweest.

Een maand later en wel op 23 mei 1914 kochten bovengemelde zusters een woonhuis van A. Stracké (70 m² groot voor 9.000 Fr) gelegen in de Sint-Franciscusstraat en palend aan het Hôtel d'Allemagne. Stracké was daarvan eigenaar geworden op 25 oktober 1892.

In beide koopakten stond bepaald dat de koopsters slechts vanaf 1 november 1914 over die eigendommen konden beschikken.

De verkoop van het Hôtel d'Allemagne moest ongetwijfeld een einde maken aan de carrière van A. Stracké als hotelhouder. Welgesteld al hij was zou hij op 68-jarige leeftijd geen nieuwe zaak meer openen.

Heeft die verkoop hem toch verrast ? Heeft hij die zien aankomen en had hij tenslotte besloten zich na het seizoen 1914 als hotelier terug te trekken ? Was daarom in de koopakte gestipuleerd dat de koopsters pas op 1 november 1914 de eigendommen in gebruik konden nemen ? Ik kan me moeilijk voorstellen dat Stracké, de flinke zakenman, voorop niets van de verkoop zou afgeweten hebben.

Hoe dan ook, het Hôtel d'Allemagne bleef in 1914 open tot augustus dat jaar. Dus nog maanden na de verkoop. Uit "La Saison d'Ostende" met zijn "liste officielle des étrangers" (beginnend op 11-12 april en eindigend op 12-13 augustus) weten we dat A. Stracké zijn eerste gasten kreeg begin mei dat jaar. De laatsten verschijnen op de lijst gepubliceerd op 5 augustus 1914.

Bovendien drukt dat seizoenblad, in elk nummer, - en dat tot 5 augustus - de ons bekende hoteladvertentie af (nu aangevuld met 3 punten) : Hôtel d'Allemagne - maison de 1^r ordre - ouv. toute l'année - arrang. pour un séjour prolongé - pension depuis 12 ₣ - Propr. A. Stracké - lumière électrique - tel 44. Alsof er niets gebeurd was.

Heeft Stracké door die advertentie de schijn willen ophouden ? Of was die advertentie al betaald voor hij weet had van de verkoop ?

Overigens was het een verkort seizoen en het magerste uit zijn carrière : slechts 306 gasten.

De oorlog zou aan de teleurgang van het Hôtel d'Allemagne en zijn exploitant een dramatisch karakter geven.

(wordt voortgezet)

G. BILLIET

#

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE - XXXI :
DE PORTRETBUSTE LEOPOLD II UIT HET VOOROORLOGSE KURSAAL

In een rijkelijk gedecoreerd salon, genaamd Salon Lepold II, van het vooroorlogse kursaal, prijkte op een marmeren sokkel een bronzen buste van Leopold II. Op de muur achter de buste waren de initialen van de vorst verwerkt. De hele toestand is mooi te zien op enkele oude prentkaarten.

Bij de afbraak van het Kursaal tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de buste afgevoerd en kwam naderhand in het Heemkundig Museum terecht, waar ze nog steeds geëtaleerd staat.

De bronzen buste (79 x 60 x 41 cm) is één van de vele replieken van de officiële portretbuste gemaakt door Thomas VINÇOTTE. Ze draagt diens signatuur op de linkerschouder.

Thomas VINÇOTTE (Borgerhout, 1850 - Brussel, 1925) was leerling aan de Academie te Brussel, aan l'Ecole des Beaux-Arts en leerling van J.J. JACQUET te Brussel. Hij was leraar aan het Hoger Instituut te Antwerpen. VINÇOTTE was bij zijn leven een van de beroemdste beeldhouwers van ons land.

Het Museum van onze stad bezit nog een "Caritas-allegorie" van hem (brons). Een vrouw die zich over 2 kinderen ontfermt.

- Bibl. : -La Saison d'Ostende et du Littoral, 54, 16, 14 september 1930, p. 1-2.
-L'art en Belgique, olv. Paul FIERENS, Brussel, 1956, p. 419.
-A. GOFFIN & Paul LAMBOTTE, Thomas Vinçotte et son oeuvre, Brussel, 1912.
-M. DE VIGNE, Thomas Vinçotte, Brussel, 1920.

+-----+

MONUMENTEN, BEELDEN & GEDENKPLATEN TE OOSTENDE - XXXII :

HULDEPLAKETTEN AAN MINISTER ANSEELE, AAN BURGEMEESTER MOREAUX
EN AAN MINISTER BAELS IN HET BESTUURSGEBOUW VAN DE HAVEN

In het bestuursgebouw van de haven, nabij de Vismijn, zijn in de muur van de traphall drie ronde huldeplaketten aangebracht.

Alle drie zijn ze gesigineerd en gedateerd : TH. SOUDEYNS '34 en we zien er ook de vermelding op : BRONSGIETERIJ VINDEVOGEL ZWIJNAERDE.

De plaketten zelf tonen de profielen van respectievelijk Staatsminister ANSEELE, Burgemeester MOREAUX en Oud-Minister BAELS, drie personen die zich voor de modernisering van de Oostendse haven hadden ingespannen op het politieke vlak.

Het randschrift luidt telkens : "De zeevisserij aan..." gevolgd door de naam van betrokkene.

Van het plaket gewijd aan Minister BAELS berust een tweede exemplaar in het Heemkundig Museum "De Plate".

De beeldhouwer Theo SOUDEYNS was een Gentenaar, vooral gespecialiseerd in het maken van portretten. Heel veel is over hem niet terug te vinden in de bestaande literatuur.

Norbert HOSTYN

ADOLPH KOLPING : ZIJN VERBLIJVEN TE OOSTENDE (4)

UIT BELGIË

Rheinische Volksblätter für
Haus, Familie und Handwerk.
Zaterdag 3 september 1864

Adolph KOLPING was weer eens de gast van de kapitein in de zomer van 1864. In het oude, lieflijke huis was niets wezenlijks gewijzigd. De oude moeder was reeds enkele jaren geleden overleden. Nog dikwijls zat de kapitein pijprokend en biddend vóór het raam op hem die nu 84 geworden was, scheen de tijd geen vat te hebben. Hij was nog helder van geest en kon nog hartelijk lachen. Alleen de benen waren niet zo gewillig als vroeger. Een oude vrouw beredderde op een voortreffelijke wijze het huishouden. KOLPING was de enige gast in huis. Wat hij aan de Noordzeekust kwam zoeken, was dit jaar opnieuw ruimschoots voorhanden : rust, frisse lucht en zelfs het water, het oerelement van elke verkwikking.

Sinds zijn eerste kennismaking met Oostende was er heel wat veranderd. Het zeestadje zat weliswaar nog binnen zijn vestingsmuren gevangen, maar in de middenstad was de ontvangst van de vakantiegangers heel wat beter voorbereid dan vroeger. De zorg van ieder leek kamers verhuren en zaken doen, en de herbergen en kroegen waren zo talrijk dat ze elkaar bijna de hand reikten. Hij herinnerde zich dat het leven in Oostende enkele jaren geleden veel goedkoper was, tenminste als men enigszins vertrouwd was met de gang van zaken in de stad. Toen uitten zelfs vele badgasten misschien al te luidruchtig hun verbazing over dat goedkope leven. In de loop van de jaren heeft men echter diezelfde badgasten van deze verbazing genezen. Het scheen er in de eerste plaats

op aan te komen van het seizoen, dat nauwelijks twee maanden duurde, zoveel mogelijk te profiteren. Voor deze vernieuwde levensinstelling van de Oostendenaars scheen KOLPING meer begrip te kunnen opbrengen dan zijn gastheer.

Volgens de kapitein zou de vooruitgang, zoals men het noemde, verderfelijk zijn voor iedereen. Nooit betaalden de mensen moeizamer hun schulden, beweerde hij. KOLPING begreep wel de houding van de kapitein, hij behoorde immers tot een andere generatie.

KOLPING schetst ons ook een beeld van het Belgische volk. De Walen zijn volgens hem een halffrans, werkzaam en impulsief volk. Ze zijn Frans zonder typisch Franse lichtzinnigheid en beminnelijkheid. De Brabanders en Vlamingen vormen een rustig, maar taai volk, standvastig in zeden en gewoonten. Hij herkent in hen vele oudduitse wezentrekken, die de Duitsers zelf echter reeds verloren hebben. In het samenleven van Walen en Vlamingen ziet hij blijkbaar geen problemen. Een harmonisch samenbestaan van katholieken en liberalen is volgens hem veel moeilijker. Liberalen noemt hij vrijdenkers, leerlingen van Voltaire en van de principes der Franse revolutie, die vijandig staan tegenover de godsdienst.

De hulp van de vele, Franse vluchtelingen in België en het overwicht van de Franse taal in het dagelijks leven hebben de invloed van de liberalen groot gemaakt. De enige taal voor het ambtelijke leven en voor het gerecht is het Frans, ook als de betrokkenen deze taal niet beheersen. De Vlaamse weerstand is machteloos en Frankrijk heeft het land moreel veroverd. Franse lichtzinnigheid, oppervlakkigheid en zedeloosheid hebben in België, vooral in Brussel, een gemakkelijke voedingsbodem gevonden. De mannen van de loge hebben hier ijverig een handje toegestoken.

Brussel was volgens hem een nog verderfelijker oord dan Parijs. Daar werden de meest waardeloze kladromans gedrukt die de geestelijke gezondheid van het volk vergiftigden. Voor wie het in de zakenwereld wilde waarmaken, was het aangeraden zich bij de loge aan te sluiten, bij degenen die het "papengebroed" bestreedden.

Zo groeiden de macht en de invloed van de "broeders" van de loge, die België meer en meer in hun net konden vangen. Volgens de Keulse kapelaan hechtten Belgen en Duitsers zich op een fanaticher wijze aan de Franse ideeën dan de Fransen zelf.

"Die Belgien sind gern Affen der Fransozen, wie sie ihr Brussel gern als Klein-Paris ansehen und bewundern möchten !" Vele afgestudeerden van de liberale universiteiten van Brussel en Gent waren de liberale leermeesters van het land geworden. Van de fragmenten uit het statuut van de vrijdenkers die KOLPING citeert, lijkt het verbod van een kerkelijke begrafenis het voornaamste element.

Adolph Kolping

1849-1865

Hij verwijt de liberalen te streven naar burgerlijke begraafplaatsen. Dat het liberalisme zich zelfs tegen de oprichting van eigen kerkhoven voor de katholieken verzet, vindt hij een zonderlinge opvatting van vrijheid vanwege de liberalen. Van de Belgische vrijdenkers citeert hij ook uit een soort catechismus ("eine Art Katechismus"), waarin enkele voor hem huiveringwekkende zinnen voorkomen : "Het loochenen van God schenkt vrede aan de ziel" en "Alle godsdiensten zijn vals". Dergelijke uitspraken hebben volgens hem een grote weerslag op het politiek-sociale leven. Als men God verloochende, moest men ook elke vorm van hiërarchie en gezag op deze wereld verwerpen. Hij was overtuigd dat het ministerie onder druk stond van de loge, en dat koning Leopold hierbij een betreurenswaardige rol speelde.

De tegenstelling in België spitste zich vooral toe tussen "Christenen" en "antichristenen". KOLPING voorzag dat de liberalen alle middelen zouden gebruiken, zelfs rellen, om hun overwicht te verzekeren.

Begin augustus was het in Oostende opvallend stil. Aan de stemlokalen hingen de Belgische vlaggen uit. KOLPING merkte op dat de Belgen zeer veelvuldig van hun vlaggen gebruik maken. Oostende had sedert vele jaren liberaal gestemd, en bleef ook deze keer de partij trouw. Een barbier ("ein Bartscheerer") zei hem : "Indien ik niet liberaal zou stemmen, zou ik al mijn klanten verliezen."

De meeste Oostendenaars oordeelden wel zoals deze kapper. Indien ze niet liberaal zouden stemmen, zouden de badgasten, die zelf liberaal zijn, hun koffers maken.

Vanwege de katholieken was er geen noemenswaardige oppositie. Hij vond het wel een gekke toestand dat de burgerij de antiklerikale liberalen aan de macht hielp, en terzelfdertijd de kerken bezocht en aan de plaatselijke clerus alle eer bewees. De meeste Oostendenaars lazen wel de liberale dagbladen, maar waren toch religieus ingesteld. Wanneer "het heilig sacrement" naar de zieken gedragen werd, knielde iedereen die op straat was. Er waren zelfs kroegbazen die hun zaken uit het oog verloren en in de open huisdeur knielden. Zelfs de wilde jongens, de toekomstige zeelui, maakten vóór het baden een kruis met het zilte nat. Vóóraleer een schip de haven uit voer, kwam de bemanning eerst samen voor een gebed. Ze namen de pet van het hoofd en baden luid het "onze vader" om een goede reis af te smeken.

Het volk zelf in Oostende was volgens KOLPING niet liberaal op de wijze, zoals de Brusselaars het waren. Dat zelfde volk was volgens hem niet voldoende op de hoogte van de belangrijkste sociaal-politieke problemen.

In Brussel verliep de verkiezing niet zo vlekkeloos. In de overwinningsroes wilde het opgehitste volk naar het Jezuïtencollege trekken om het te vernietigen. Dit kon echter door militair ingrijpen verhinderd worden.

Ook in Gent was de overwinning voor de liberalen. Daar liepen 's avonds grote benden door de straten en ze schreeuwden : "We hebben geen papen meer nodig, we hebben geen kerken nodig, we hebben geen god nodig, we zijn vrij ! We willen geen godsdienst."

De liberale fabrieksbazen en rijke ingezetenen van Gent waren waarschijnlijk niet zo gelukkig, toen ze dit geschreeuw hoorden. Het was een troost dat het voor de klerikalen bedoeld was. Toch voorzag KOLPING dat ze wel eens de storm zouden kunnen oogsten, die ze als wind gezaaid hadden.

(vervolgt)

bezorgd door John GHEERAERT

OOSTENDSE NUMISMATIEK

Legerfeestelijkheden te Oostende

Reeds vanaf 1890 werden er feestelijkheden georganiseerd voor oudgedienden van het Belgisch leger.

Ter gelegenheid van deze feesten werden er ook kongressen gehouden voor Ex-onderofficieren en tevens werden er ook schermtoernooien ingericht.

Deze kongressen en toernooien werden telkens gehouden in een stad waar een legereenheid was gekazerneerd.

In 1930 werd met zeer grote luister het 100 jarig bestaan van ons land gevierd en het was eveneens het 100 jarig bestaan van het 3de Linie Regiment, dat gelegerd was in Oostende.

Ook verenigingen van oud-strijders namen altijd deel aan deze soort van feestelijkheden, zoals Veteranen van Koning Albert I, Oud-strijders van de wereldoorlogen I & II.

Hieronder een beschrijving van dit soort medailles die in mijn verzameling aanwezig zijn.

1) MEDAILLE IN VERZILVERD BRONS - afm. 26/34 mm MET RING

R. LEOPOLD II ROI DES BELGES
Buste in uniform met lange baard naar links gericht

V. een tekst in 6 lijnen :
SOCIETE ROYALE / DES EX / SOUS-OFFICIERS /
DE L'ARMEE BELGE / OSTENDE / AU JUBILAIRE /

Lint 35 mm breedte met midden een rode streep en naar de zijden een gele- en zwarte streep.

2) MEDAILLE IN VERGULD BRONS - afm. 23/24 mm MET KROON EN RING

R. stadswapen van Oostende met bovenste sleutels naar elkaar gericht en de onderste naar links. In de keperbalken en de sierrol onderaan een legende in het frans :
EX - SOUS-OFFICIERS / SECTION D'OSTENDE

V. blank veld

Lint 20 mm breedte in 2 kleuren; geel en rood.

3) MEDAILLE IN BRONS Ø 30 mm MET OOG EN RING

R. buste van Koning Albert I in vooraanzicht met helm

V. een tekst in 5 lijnen :
KING ALBERT 1ste / SIR KENNETH STEER / N° 1561 /
R.A.O.B. - G.C / OSTEND /

Lint 33 mm breedte in de nationale kleuren.

4) MEDAILLE IN BRONS Ø 30 mm MET RING

R. S.M. ALBERT ROI DES BELGES
de koning in vooraanzicht met helm

V. een tekst in 4 lijnen :
KING ALBERT 1st LODGE / N° 1561 / RAOB - GC /
OSTEND /

Lint 28 mm breedte in de nationale kleuren.

5) MEDAILLE IN BRONS Ø 30 mm MET KROON EN RING

- R. Versiering met 2 eikentakken en 2 lauwertakken met in het midden op een medaillon het hoofd van Koning Albert I naar links gericht :
VETERANEN VAN KONING ALBERT I
1909 - - 1934
- V. een randschrift :
N.V. DE VETERANEN VAN KONING ALBERT I
- SECTIE OOSTENDE -
in het midden een tekst in 3 lijnen :
10 JAAR / LID / ERKENTELIJK /
- lint 37 mm breedte in 2 kleuren geel en rood en langs weerszijden de nationale kleuren in fijne strepen.

6) MEDAILLE IN BRONS Ø 50 mm

- R. hoofd van Koning Albert I met helm links gericht, onder het hoofd een gekroonde "A"
- V. een tekst in 8 lijnen :
NAT. VERB. DE VETERANEN / VAN / KONING ALBERT Ie /
Mme Decaestecker / Pauweleyn / FED. NAT. LES VETERANS /
DU / ROI ALBERT Ier /

7) 1892 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BRELOK, KROON, RING

- R. gekroond wapenschild van België met een sierrol en met een legende :
UNION FAIT LA FORCE
- V. eiken- en lauwertak in kransvorm met in het midden een tekst in 9 lijnen :
SOCIETE ROYALE DES EX - SOUS-OFFICIERS / DE /
L'ARMEE BELGE / SECTION D'OSTENDE / CONGRES /
FEDERAL / 1892 / 10 JUILLET /

8) 1897 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 46 mm MET BOL EN RING

- R. gekroond wapenschild van België met een sierrol en met de legende :
UNION FAIT LA FORCE
- V. 2 lauwertakken in kransvorm met in het midden een tekst in 7 lijnen :
SOCIETE ROYALE / DES EX / SOUS-OFFICIERS DE /
L'ARMEE BELGE / OSTENDE / 1897 / CONGRES FEDERAL /

9) 1908 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING

- R. gekroonde mantel met het wapenschild van België met op de achtergrond de 9 provincie vaandels
- V. lauwertakken verspreid over gans het veld van de medaille en met in het midden een sierrol met een tekst in 4 lijnen :
SOCIETE ROYALE / DES EX - SOUS-OFFICIERS /
OSTENDE / CONGRES FEDERAL /
onderaan J. STIENON

- 10) 1909 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING
- R. gekroonde mantel met het wapenschild van België en op de achtergrond de 9 provinciale vaandels.
- V. lauwertakken over gans het veld verspreid met in het midden een sierrol met een tekst in 6 lijnen :
RECEPTION / DES SOUS-OFFICIERS / DE L'ARMEE
BELGE / CONCOURS D'ESCRIME / OSTENDE /
18 AVRIL 1909 /
- 11) 1913 MEDAILLE IN ZILVER Ø 50 mm
- R. op de voorgrond een man links gericht met een degen in de beide handen en op de achtergrond 2 mannen in schermactie.
- V. eiken- en lauwertak in kransvorm met in het midden een tekst in 6 lijnen :
C.E.S.O. / 2me REGT de Ligne / Championnat /
des 3 armes / OSTENDE 1913 / Soetaert Sr Mr /
- 12) 1914 MEDAILLE IN VERZILVERD BRONS Ø 51 mm MET RING
- R. 2 mannen op stap.
- V. links een eiken- en lauwertak en rechts een tekst in 4 lijnen :
OSTENDE / PREPARATION / MILITAIRE /
29 JUIN 1914 /
- 13) 1930 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 70 mm MET KROON
- R. hoofden van de 3 koningen (Leopold I, Leopold II, Albert I) naar links gericht en eronder een wapenschild met leeuw en kroon.
links 1830 rechts 1930
- V. 3e REGT DE LIGNE / OSTENDE
in het midden een gekroonde mantel met een wapenschild van België en op de achtergrond de 9 provincie vaandels.
- 14) 1931 MEDAILLE IN BRONS Ø 30 mm MET 2 RINGEN
- R. wapenschild met een kroon en met vaandels en het geheel rustend op een affuut van een kanon.
- V. lauwertak met in het midden een tekst in 4 lijnen :
3e LINIEREGT / BAJONETSCHERMEN / 1e PRIJS /
1931 /
- 15) 1931 MEDAILLE IN BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING
- R. wapenschild met een kroon en met vaandels en het geheel rustend op een affuut van een kanon.
- V. een tekst in 7 lijnen :
OORLOGSVRIJWILLIGERS / 1914 - 1918 / OOSTENDE -
KUST / * * * * * / VOLONTAIRES DE GUERRE /
OSTENDE - LITTORAL / 6 SEPTEMBRE 1931 /
- 16) 1956 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 51 mm MET BOL EN RING
- R. OOSTENDE
stadswapen van Oostende boven boeg van boot met 2 roei-spanen en palmtakken
- V. een tekst in 6 lijnen :
1956 / F.EX. S/OB / 66e CONGRES / OSTENDE - OOSTENDE /
F.EX. O/OB / 66e KONGRES /

17) 1956 MEDAILLE IN BRONS Ø 51 mm

- R. OOSTENDE
stadswapen van Oostende boven boeg van boot met 2 roei-
spanen en palmtakken
- V. 2 lauwertakken in kransvorm met bovenaan een ster en
in het midden een tekst in 6 lijnen :
1956 / F. EX s/OB / 66e CONGRES / OSTENDE - OOSTENDE /
F. EX o/OB / 66e KONGRES /

18) 1964 MEDAILLE IN VERGULD BRONS Ø 49 mm

- R. STAD OOSTENDE
stadswapen van Oostende boven visbenodigheden
- V. Rondom een parelrand met in het midden een tekst verdeeld
in 9 lijnen :
1964 / KON. FED. / EX-ONDEROFFICIEREN /
74e CONGRES / & / 75e JAARBESTAAAN / (1887-1962) /
SECTIE / OOSTENDE /

Edwin LIETARD

#

OUD SPEELGOED

Het ligt in de bedoeling van de raad van beheer van "De Plate"
tijdens de zomerperiode 1986 een thematentoonstelling in te
richten omtrent "oud speelgoed". "Oud" staat voor ouder dan ± 1960.

Speelgoed omvat ook allerlei gezelschapsspelen, en verder :
poppen, treintjes, blikken autootjes, poppenhuisjes, enz, enz.

We doen dan ook een oproep aan onze leden om stukken uit eigen
bezit ter beschikking te stellen voor deze expositie. Ze zullen
met de meeste zorg behandeld worden.

Contact : -Gilbert VERMEERSCH (de zaterdagmorgen en -namiddag
in het heemkundig museum)
-Norbert HOSTYN (directie Stedel. Musea)
Tel. : 70.61.31

De raad van beheer

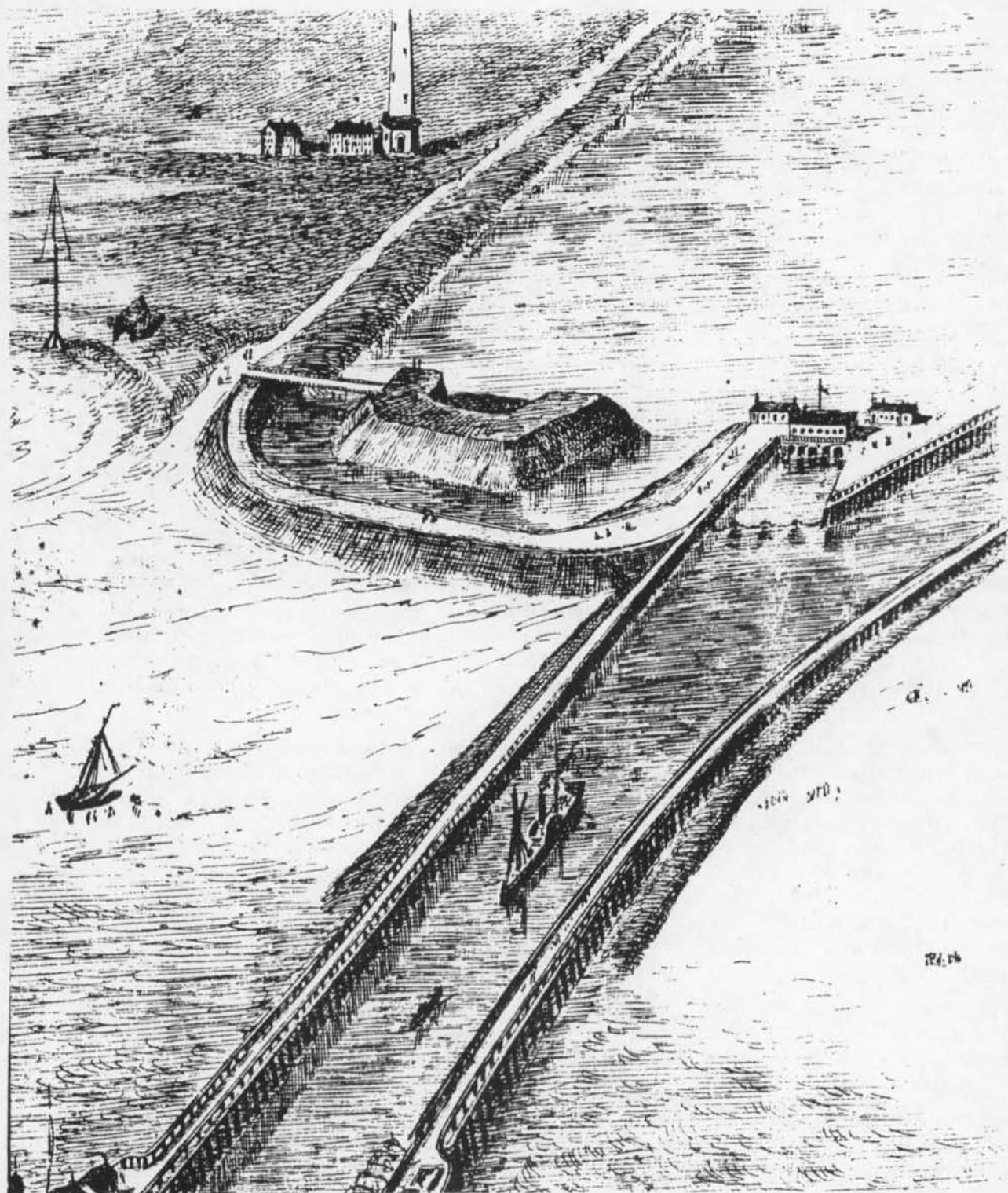
#

MOBILISATIE 1939 - OOSTENDE EN DE OOSTKANTONS

Bij het bekijken van een van de betwistbare uitzendingen van
Maurice DE WILDE, op T.V., en meer bepaald over de duitstalige
oostkantons, viel het mij op dat met geen enkel woord werd gerept
over het samenbrengen van Belgische soldaten, afkomstig uit
dit gebied, in een kamp naast het Militair Hospitaal te Oostende.

Dit barakkenkamp, afgesloten met prikkeldraad, bevond zich achter
het Fort Napoleon, op de plaats van de huidige stedelijke sportvel-
den. De onbetrouwbaar geachte Oostkantonniers werden op die manier
verwijderd gehouden uit het leger en tevens van de invasiegrens.

Richard VERBANCK

BIJ DE AFBEELDING

Nog steeds fragmenten uit het luchtgezicht op Oostende (ca. 1880) van DE BRUGADAL, waaruit we onze leden tijdens het voorbije jaar reeds heel wat presenteerden. Deze keer de havengeul met uitvarende pakketboot, de "Halve Maan", met erachter de in de jaren 1853-1862 gegraven derde spuikom. Het sluisencomplex, Leopoldsluis genaamd, is duidelijk te zien. Resten van de "Halve Maan", en van dit sluisencomplex bestaan nog steeds in situ. Ten O. van de Spuikom zien we de in 1857-1859 gebouwde vuurtoren, die op 1 januari 1860 in gebruik genomen werd. Volgende maand verplaatsen we ons gezichtsveld nog méér naar rechts. Voer voor Bredenaars dus ! Alvast veel kijk- en studiegenot !

A. VAN ISEGHEM

HET HAZEGRAS

Een vraag, die ons regelmatig gesteld wordt, is deze naar de oorsprong van de naam HAZEGRAS (het).

In het "Woordenboek der toponymie van westelijk Vlaanderen (DEFLOU 583) vinden we : HAZEGRAS (het) : Een polderland bij, later binnen, de stad Oostende.

Hierna volgen enkele vermeldingen met referte waarin de volgende jaartallen voorkomen; 1598, 1822, 1824, 1838, 1864, 1922.

Buiten de verwijzing naar 1598 begint de naam eerst vanaf 1822 regelmatig in bepaalde geschriften te verschijnen.

Het gebied waarin het Hazegras gesitueerd is, vormde oorspronkelijk de noord-oosthoek van de Sinte-Catharinapolder. Van 1584 tot 1746 maakte de Sinte-Catharinapolder deel uit van de Historische polders van Oostende, een gebied dat verbinding had met de zee.

In 1746 werd de Sinte-Catharinapolder "bedyckt en bevarst" waardoor dit gebied weer geschikt kon gemaakt worden voor de landbouw. Na het doorvoeren van een soort ruilverkaveling werd in 1749 een kaart opgemaakt van de Sinte-Catharinapolder (HEEMS, MAELSTAF, MARYSSAEL. 1752) waarop dit gebied staat ingedeeld in stukken die naar de eigenaar zijn genoemd of als vacant opgegeven werden. Vacante stukken waren die stukken voor dewelke geen eigendomsbewijzen konden voorgelegd worden. Zij kwamen van rechtswege toe aan het Polderbestuur.

Het gebied van het huidige Hazegras lag in het XIVde Begin, begrensd door de Leffingestraat, de Dode Kreek, de Sinte-Catharina kreek en de Meylandtdyck. Het was ingedeeld in vijf stukken die beschreven staan in de Ommeloper die bij de kaart hoort. Al deze stukken waren vacant. Op het vierde stuk, te rekenen vanaf de Dode Kreek, "een dryhoeckige partye" stond, in de noord-oosthoek tegen de Meylandtdyck, "een keete daar Sieur LIPPENS placht te wonen". Sieur LIPPENS was de man die instond voor de indijking. Deze "keete" was het enige gebouwtje in het XIVde Begin.

Noch op de kaart, noch in de teksten uit die tijd komt de naam HAZEGRAS voor. Hij verschijnt voor de eerste maal, zoals we zagen, in 1822 in een vermelding "...te Oostende,... in het Hazegras Mei 1822 (Adv). Vanwaar komt de naam dan wel ?

Volgens VAN DALE (de dikke) is HAZEGRAS, HAZEKERVEL of HAZEGERWE een gewestelijke benaming, het DUIZENDBLAD (*Achillea millefolium*) een samengesteldbloemig plantengeslacht dat voorkomt op wegbermen, langs cultuurland, in weilanden en tussen hoog opgeschoten grassen. Duizendblad kan tot diep in september bloeien en valt door zijn witte (soms paarse) bloemtrossen, samengesteld uit zeer kleine bloemetjes, van op afstand op. Deze plant was reeds bekend bij de Kelten als geneeskruid. De geslachtsnaam werd ontleend aan de Griekse held Achilles (die van zijn Achillespees) die er op het slagveld een gewonde koning mee verbond.

HAZEGRAS, HAZEKERVEL of HAZEGERWE komen niet voor in het "Groot Woordenboek van de Nederlandse Taal".

Volgens DE BO (Westvlaams Idioticum) (Kruidwoordenboek) is HAZEGRAS, HAZEGARS, HAZEGERS een soort gras met lange dunne halm, ook KOORNGRAS of VEINZE genoemd. Hij verwijst hierbij naar het Frans "VULPIN DES PRÉS" (*Alopecurus pratensis*) ook wel "Queue de renard" genoemd. Langs het Franse "queue de renard" komen we

terecht bij het Nederlandse VOSSESTAART een soort van staartgras met rolronde, dichte, pluimvorige aar, die op opgespoten terreinen en kalkachtige kleigronden groeit.

VAN DALE (de dikke) geeft op zijn beurt aan dat KORENGRAS de volksnaam is van KWEK, tarwegras, kruipende tarwe (*Triticum repens*). Kwek wordt door de boeren en de tuinders beschouwd als een lastig onkruid omdat het veel wortelstokken vormt die onder andere als veevoeder gebruikt worden. Kwek wordt zeer gezocht door verschillende diersoorten. Katten en honden zijn verlekkerd op de bladen en konijnen en hazen op de wortels. De wortels gemengd in het voedsel van de paarden zou de huid van deze dieren een zijdeglans geven.

Deze drie plantensoorten komen veelvuldig op dezelfde gronden voor en zijn waarschijnlijk de eerste, natuurlijke, begroeiing van de ingepolderde schorren. Het is dan ook goed mogelijk dat een onbekend gebleven Oostendenaar deze oerdegelijke Westvlaamse naam heeft gegeven aan het gebied dat wij nú het HAZEGRAS noemen.

J.B. DREESEN

B B B B B B B B B B B B B

EN NOG STIERMAN LÈÈZE (De Plate, 1985 blz. 85/245)

Mijn neef Michel ASAERT, bediende in de Nationale Bank, vertelde mij omstreeks 1980 dat Stierman Lèèze een ASAERT was. Hij was een zeer hoovaardig man die als eerste in de visserij laarzen droeg en dit in een tijd dat klompen nog gebruikelijk waren. Zoals het liedje zegt viel hij ooit in de "kaaje" met zijn laarzen aan. Of hij bij deze gelegenheid gered werd of verdronk werd er niet bij vermeld.

Jacques ASAERT

B B B B B B B B B B B B B

PASTER PYPE en het BESTE BROOD

Paster PYPE, de gekende aalmoezenier uit de visserij, had een bakkerij HET BESTE BROOD, die brood leverde aan een goedkopere prijs. De meestergast van dit bedrijf, een klein ventje met een vissersmutsje, noemde SERAFIEN en heb ik goed gekend.

Jacques ASAERT

B B B B B B B B B B B B B

ENSOR OP PRENTKAART

Tot eind januari loopt in het Heemkundig Museum een kleine thematentoonstelling "ENSOR OP PRENTKAART", waarvoor ons medelid Roland MONTENY, beter gekend als de zoon van "De Witten" zijn unieke collectie ter beschikking stelt.

Allen daarheen !

A. VAN ISEGHEM

JAARLIJKSE VEILING

De jaarlijkse veiling van "De Plate" heeft in 1986 voor de 14e maal plaats op donderdag 30 januari a.s. Al wie stukken wilt laten veilen gelieve dit vóór vrijdag 17 januari schriftelijk mede te delen aan O. VILAIN, Rogierlaan 38, bus 11, Oostende.

Komen in aanmerking : boeken, brochures, tijdschriften, programma's, affiches, prenten, plannen, kaarten, enz. in verband met Oostende of kuststreek. Breekbare stukken komen niet in aanmerking ! Komen eveneens niet in aanmerking tijdschriften na 1980 uitgegeven.

De leden worden verzocht de stukken de avond zelf van de vergadering (30 januari) tussen 19u en 20u af te geven. Let wel : niet vooraf ingeschreven stukken komen niet in aanmerking.

Omer VILAIN

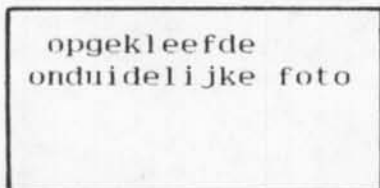
#

BIJ DE FOTO

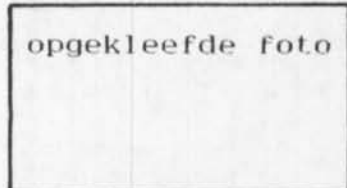
In het stadsarchief Oostende berust een vrij boeiend document, bestaande uit 2 foto's en enkele stukjes verweerd papier, gekleefd op een kartonnen drager met volgende (gedrukte) opschriften :

PLAN MANUSCRIT DE LA VILLE D'OSTENDE

FRAGMENTS
AVANT SA RESTAURATION

PHOTOGRAPHIE PRISE
AVANT LA RESTAURATION

RESTAURE CE 20 Xbre 1895

De Samblancx-Weckesser,
Bruxelles

Daaronder is dan een uittreksel uit de Stadsrekeningen bijgeschreven :

Betaelt aen Jan Philipss. Janss. plaetsnijder van style zn Jooris Ketelaere cum suis de somme van vijfhondert negenthien ponden ses scellinghen parisis over het maken van caerte figurative van de Stadt hangende in de collegie camere (Stadsrekening van 1 september 1648 tot 31 aug 1649. Folio 31.

Het is de foto "na restauratie" die we onze lezers hier aanbieden : Oostende uit de lucht anno 1648-1649 !

N. HOSTYN

P.S. Het document waarvan sprake, behorend tot het S.A.O. wordt deze maand tentoongesteld in ons heemmuseum.

THE COMMENTARIES OF SR FRANCIS VERE

SLAG VAN OOSTENDE (5)

Het volgende belangrijk feit uit dit beleg is het beroemd "treatie" dat generaal vere met de aartshertog had. Sir John Ogle was er aanwezig.

Na de slag van Nieuwpoort wilde de Aartshertog Vlaanderen zuiveren, en kwam in het volgende jaar vóór Oostende.

In die stad hadden de Staten Sir Francis Vere als generaal gestuurd met het doel die stad te verdedigen.

Een machtig leger, meende Sir Francis, kon hij goed gebruiken om de vijand op armlengte van de stad te houden.

Van dit doel was hij bezeten, en verscheidene lappen grond werden tot versterkingen omgebouwd, om zo tijd te winnen.

Die kleine lappen grond, zo belangrijk voor de vijand als voor zijn tanden kostten veel bloed aan beide zijden. Tenslotte trok hij zich terug in een versterkte stad, waar almaardoor aan die versterkingen gebouwd werd.

Nabij de stad, onder zijn eigen macht, hield hij het zolang mogelijk uit. Het verlies van zijn manschappen kwam hem zwaar te liggen.

Zijn gaven van grootsheid, sterkte en rusteloosheid verlangden meer bewegingsruimte om tot ontplooiing te komen.

Gedachten aan strijd, invasie en dgl. waren eigen aan zijn feestelijk denken, de grenzen van Oostende waren hem te klein, ja, hij deed veel dingen die hem in hoog aanzien brachten als kapitein.

Als zwaarddrager of Heer, zijn tegenstrevers kenden zijn bevoegdheid ter zake, was hij een van de meest bekwame persoonlijkheden die de natie geleverd had aan de wereld van zijn beroep. Zo was hij geprezen, ook in de geschriften, voor zijn gedrag in dit beroep.

Nu, was ik in een fort het enig instrument waarvan hij gebruik maakte in het beheer.

Ik heb, voor de liefde tot de waarheid, en zijn herinnering, gedacht er goed aan te doen om dit neer te schrijven.

Dit heb ik afgeleverd aan de Heren Staten-Generaal in hun raadskamer, en iets later aan de Prins Maurits van Nassau en de Earl William zijn neef, aangaande die zaak: de relatie tot het boek van Emmanuel Van Metteren.

Het eerste, en dat is het woord, is welgelukt, en beoordeelt het feit op de vooravond, maar veroordeelt het doel. Was er geen scheepsversterking aangevoerd, zeggen zij, zoals het gebeurd is, wat zou er van de stad geworden zijn? Hij had ze moeten opgeven.

Colonel Utenhoven, een belangrijk man, één van hun eigen naties, een stadsgouverneur wist beter, en het volgende zal het bewijzen:

Hij had niet het minst gedacht aan overgave, indien geen hulp was gekomen.

Dit punt vereist geen uitleg.

Het tweede is dat er ook een andere mogelijkheid was. Hij hitste de jaloersheid tegen hem op door de benoeming van kapiteins zonder raad in te winnen bij de Heren Staten-generaal.

Op het eerste gezicht schijnt dit een stevigheid te zijn, ontleend aan voorgaande gebruiken bij andere gewone gouverneurs.

Zij raadpleegden de garnizoenskapiteins, en dit was eerder wenselijk geweest.

Waarom was hij zo een gouverneur?

Hij was een generaal met gouverneurs onder zijn gezag. Had hij de bedoeling, zoals meestal andere hadden, om de stad op te geven?

Neen, dit is in voorgaande en hierna afdoende bewezen.

Welke oplossing de Staten ooit verlangden, welke ongenade kreeg hij méér dan een vrije bekentenis over zijn uitzonderlijk gedrag en beoordeling over de manier waarop hij het bevel voerde in een zaak van uitzonderlijk belang?

Het is waar, er was eerst een soort aarzeling onder de besten. Partijdige informatie van een slechtwillend persoon in Oostende bracht verwarring, maar dit was snel weggenomen, eerst door zijn eigen brieven, en later in het lang en het breed. Ja ik durf zeggen, hij was één van de meest bescheiden en rechtvaardige personen onder hen.

Maar laat ons nu, noodzakelijk of niet, aannemen dat zijn strategie eerder moest bekend geweest zijn aan de Heren Staten-Generaal of garnizoenskapiteins.

Mij schijnt het vooruitlopend te zijn voor de Staten-Generaal en gevaarlijk voor de kapiteins, zelfs afschrikwekkend voor de gewone redenering, daarom hierna de redenen:

Het project op zichzelf was maar een embryo, het was méér abortief dan hij vrijgaf vóór de poging van de vijand. Van die periode af moet het vorm gekregen hebben, maar dat, en vooral de tijd, was onzeker en onbekend voor hem. Hij kon daarover geen zekerheid hebben.

Hij richtte die vraag tot de Heren Staten omdat de gebeurtenissen een snelle opvolging nodig hadden. Zo snel mogelijk stuurde hij dan een goedingelichte bode met de te nemen maatregelen, en dit tot hun tevredenheid.

Het was een strategische vraag waarvan de kracht en de geest gelegen was in het geheim.

Het was ook meteen een bedreiging voor de stad van de Staten, zijn eigen eer, en de levens van allen die met hem waren.

De redens lieten niet de minste samenspraak toe. Voor het beste resultaat diende zijn geheim bewaard.

Tenslotte, wanneer hij zichzelf zozeer vergat, en het geheim aan anderen bekend maakte, kon hij zichzelf zozeer bevestigen dat hij geen oppositie kreeg.

Zouden zij onmiddellijk dezelfde overtuiging hebben?, zou niemand hem verdacht maken?. Waarom deden ze het dan achteraf, wanneer alles gebeurd en afgelopen was?.

Ik hoor Colonel Utenhoven nog zeggen: dat wanneer de generaal het voorstel kenbaar had gemaakt, hij de onderneming zou kapot gemaakt hebben; en hij kende best de mening van de kapiteins, daar hij de tolk was tussen de generaal en hen, om die jaloersheid op te ruimen.

Het was daarom het beste dat hij kon doen, deze zaak buiten hun kennis houden en de interpretatie afwachten met de gebeurtenissen, eerder dan de aktie.

Daarenboven, wie Generaal Vere kende als een eenvoudig man die militaire formaliteiten vermeed, had hij behoefte aan beoordeling?. Dat zullen zijn vijanden niet zeggen.

Bezat hij geen wilskracht? ja te veel wilskracht om zichzelf bloot te geven aan hun kwade bedoelingen. Hij was de beste beheerder voor zijn eigen reputatie, eerder dan hen een voordeel te geven waarop zij schandalen konden opbouwen. Het was een publieke dienst en zijn eigen beoordeling dien hem leidden in die zaak, waarin ook gevaar voor hem lag, en die taak nam hij op voor de zekerheid van allen.

INLEIDING

Deze reeks artikelen vormt een logisch vervolg op de eerder verschenen bijdragenreeks over de bouwmeesters uit Oostende-Belle-Epoque. We hebben gezien dat sommige van de toen besproken architecten tot lang na 1918 werkzaam bleven, Daniëls K PIL bijvoorbeeld.

Maar het hoogtepunt van hun carrière viel mijn inziens toch voor de oorlog 1914-18.

Nu dus de bouwmeesters van tussen 1918-40. En dat zijn er heel wat. Noemen we de voornaamste hier reeds op : VAN IMSCHOOT, DEVREESE, DINNEWET, FOBERT, SERRUYS, COLOMBIE, D'HELFT, VAN GRAEFSCHPEPE, SMIS, DEREERE, VAN DYCKE, SCHAAP, DANNEEL, DE-VLIEGHER, CHRISTIAENS, VEREECKE, CORNEAU, JACQUAERT, DE LEE, DERLEYN. Maar er zijn er meer.

In het werk van velen onder hen gaan we nog talrijke sporen van het 19e eeuwse eclectisme terug vinden : velen waren immers nog in die academische geest opgeleid.

Naderhand bleken de sterksten onder hen met deze vooroorlogse stijl te kunnen breken en over te schakelen op meer eigentijdse vormen. We hebben dat reeds gezien bij André DANIELS en bij het duo PIL-CARBON, die tijdens het interbellum nog zeer gave prestaties in de geest van de "art-déco" leverden.

X X X

Deze artikelenreeks hebben we echter wel wat anders opgevat dan deze over de "Belle-Epoque" : daar beperkten we ons ertoe elke architect afzonderlijk te behandelen : hun leven, een opsomming van hun werk. Het aspect urbanisatie kwam er minder aan bod. Dit willen we in deze reeks over het interbellum corrigeren door het bouwkundig patrimonium uit die tijd te Oostende vanuit diverse invalshoeken te belichten.

GEBRUIKTE SIGELS

OIOP 1	: Y. VYNCKE, Oostende in oude prentkaarten,	deel 1
OIOP 2	: Y. VYNCKE, Oostende in oude prentkaarten,	deel 2
OIOB 1	: A. VAN CAILLIE, Oud Oostende in beeld,	deel 1
OIOB 2	: A. VAN CAILLIE, Oud Oostende in beeld,	deel 2

STADSUITBREIDING PERIODE 1918-1940

De uitbreiding van de stad tijdens het interbellum concentreerde zich in hoofdzaak rond de nieuwe parochies Heilig Hart, Sint-Jan, Sinte-Godelieve ("Oostendse Haard") (1), op de wijk Conterdam, alsook ten oosten van de haven, de zogenaamde "Opex"- of Vuurtoerenwijk.

- De H. Hartparochie, kanoniek gesticht in 1908, was anno 1914 in volle ontplooiing. De Eerste Wereldoorlog zette voor lange tijd een rem op de normale ontwikkeling van deze wijk. Na 1918 hernam ze vlug.

De H. Hartkerk, waarvan de bouw in 1914 was begonnen, zou pas in 1927 voltooid worden.

- De wijken van de Sint-Jansparochie (Blauw Kasteel, Boterput), voorheen een schaars bewoond gebied met hoefetjes, melkerijen, afspanningen, bewoond door lompenhandelaars en koetsiers, kregen vorm in de twintiger en dertiger jaren.

De kerk zelf werd in 1933 ingewijd (2).

- De Sinte-Katharinaparochie (Conterdam) was al in 1912 opgericht maar het was na 1914 pas dat deze volkse wijk achter het Maria-Hendrikapark en langs de spoorweg een sterke bevolkingstoename en dito bebouwing kreeg.
- De creatie van de Opexwijk hangt samen met een beslissing uit 1921 om een nieuwe, modernere vissershaven aan te leggen aan de oostzijde van de haven. Daartoe diende de bestaande vuurtorenwijk onteigend. De Gemeenteraad besloot ter compensatie een nieuwe wijk op te richten (1924).

In 1926 werd met die doeleinden de N.V. "OSTENDE PHARE ET EXTENSIONS", afgekort OPEX opgericht.

De nieuwe vismijn, die de oude "cierk" langsheen de Visserskaai verving, werd in 1934 voltooid, de Sint-Antoniuserkerk in 1937. De bouw van woningen verliep echter uiterst moeizaam. Vandaag de dag is de Opex, officieel Vuurtorenwijk, nog steeds niet helemaal volgebouwd.

(vervolgt)

Norbert HOSTYN

Nota's

1. J.B. DREESEN & G. VANDAMME, Geschiedenis van een parochie te Oostende. Sinte-Catharina vergaan...Sinte-Godelieve ontstaan, Oostende, 1984
2. E. DESCHEPPER & G. MOERMAN, Geschiedenis van de Sint-Jansparochie te Oostende 1924-1974, Oostende, 1974.

B B B B B B B B B B B B

JOZEF VERHELLE EN DE HERMES

Voor enkele weken verscheen naar aanleiding van de tiende verjaardag van het overlijden van Jozef VERHELLE een gedenkboek "Herinneringen aan Jozef VERHELLE 1910-1975"

J. VERHELLE, wiens naam steeds zal verbonden worden met die van de Hermesclub Oostende, van welke hij stichter en algemeen voorzitter was, was gedurende vele jaren een prominent figuur, niet alleen om zijn belangstelling voor de atletiek en de jeugd, maar ook voor de poësie en het chanson. Hijzelf was wellicht minder gekend als de priester-dichter.

De bijdragen en de bloemlezing werden samengesteld door John GHEERAERT en Guido VAN CANNEYT.

Dit gedenkboek is te verkrijgen mits storting van 575 ₣ op rek. nr. 280-0570069-37 van v.z.w. Hermes Oostende.

Omer VILAIN

1. BESTUUR

Maakten deel uit van het bestuur op 31 december 1985
de heer A. Van Iseghem voorzitter
de heer O. Vilain' ondervoorzitter
de heer J.B. Dreesen secretaris
de heer J.P. Falise penningmeester
mevrouw J. Valkenburg en de heren N. Hostyn, W. Major, E.
E. Smissaert en G. Vermeersch als leden.

a. Deelname aan vergaderingen, werkgroepen en commissies

- In de loop van het jaar werden 10 bestuurvergaderingen gehouden.
- de kring was vertegenwoordigd in de Culturele raad Oostende door de heer E. SMISSAERT. Hij woonde 6 algemene vergaderingen bij.
- de heer O. VILAIN vertegenwoordigde de kring op 3 werkvergaderingen van "MENS en NATUUR". De heer J.B. DREESEN vertegenwoordigde der kring op 3 vergaderingen van het Westvlaams Verbond van Kringen voor Heemkunde.

b. Algemene Statutaire vergadering

- De Algemene Statutaire vergadering ging door op 22 juni 1985. Alle effectieve leden waren aanwezig of vertegenwoordigd bij volmacht. Er werden geen wijzigingen aan de statuten voorgesteld. De lidmaatschapsbijdrage voor 1986 bleef 350 ₣.

2. SECRETARIAAT

Het secretariaat van de kring verwerkte tijdens het jaar 253 stukken in de briefwisseling.

a. Leden

De kring telde op het eind van het jaar 424 leden. Dit is een vermindering van 22 leden ten overstaan van 1984. De leden waren als volgt onderverdeeld : aangesloten leden 383, steunende leden 31, beschermende leden 10. Deze ledenvermindering houdt gedeeltelijk verband met het economisch reces.

b. Necrologie

In de loop van het jaar ontvielen ons de volgende leden : Madame BONCQUET, de Heer R. DE LY, de heer A. VOLLEMAERE, de heer B. VANDAMME, de heer J. LAUWEREYNS, de heer VAN BIERVLIET, de heer H. VERCRUYSSSE, de heer C. DEPOORTER, de heer L. DAELE, de heer A. COULIER, de heer BARAT.

3. AKTIVITEITEN

a. Voordrachten

Er werden vijftien lezingen gehouden, te weten :

1. Donderdag 31 januari 1985

- MERKWAARDIGHEDEN OP OOSTENDSE GEVELS. Diavoordracht door de heer Guy CORNILLIE.
104 aanwezigen.

2. Donderdag 28 februari 1985
 - DE ONTSTAANSGESCHIEDENIS VAN ONZE KUST. Diavoordracht door Mevrouw Cecile BAETEMAN. 76 aanwezigen.
3. Dinsdag 12 maart 1985
 - OOSTENDE GEDURENDE DE TWEEDE WERELDOORLOG. Namiddag voordracht door de heer Omer VILAIN. 102 aanwezigen.
4. Donderdag 28 maart 1985
 - HET VLIEGTUIGONGEVAL TE STENE IN 1937. Diavoordracht door de heer Walter MAJOR. 66 aanwezigen.
5. Donderdag 25 april 1985
 - DE WESTVLAMING VERBIEST ALS CHINESE ASTRONOOM. Diavoordracht door de heer Roger BLONDEAU. 72 aanwezigen.
6. Donderdag 30 mei 1985
 - ONS VERLEDEN UIT DE LUCHTFOTOGRAFIE. Diavoordracht door de heer Etienne COOLS. 77 aanwezigen.
7. Zaterdag 21 september 1985
 - DE BELGISCHE ZEEVISSERIJ. Filmvoordracht door de heren Louis MEULDER en Achiel BAES. 120 aanwezigen.
8. Zondag 22 september 1985
 - HONDERDVIJFTIG JAAR VLAAMSE ZEEVISSERIJ. Voordracht door de heer Marcel POPPE. 175 aanwezigen.
9. Zondag 22 september 1985
 - TECHNIEKEN IN DE ZEEVISSERIJ VROEGER EN NU. Voordracht met documentatiemateriaal door de heer G. SAVELS. 175 aanwezigen.
10. Zondag 22 september 1985
 - AANVOER EN VERVOER VAN ZEEVIS IN DE MIDDELEEUWEN. Voordracht met documentatiemateriaal door de heer A. VAN HOUTRYVE. 152 aanwezigen.
11. Donderdag 26 september 1985
 - HET BELEG VAN OOSTENDE 1601-1604. Diavoordracht door de heer Germain BILLIET. 82 aanwezigen.
12. Donderdag 31 oktober 1985
 - DE VALCKE'S : UIT DE GESCHIEDENIS VAN EEN OOSTENDSE FAMILIE. Voordracht met lichtbeelden door de heer Eddy VAN HAVERBEKE. 87 aanwezigen.
13. Dinsdag 12 november 1985
 - DE GESCHIEDENIS VAN OOSTENDE. Namiddagvoordracht met dias door de heer Jan DREESEN. 43 aanwezigen.

14. Donderdag 28 november 1985

- WESTVLAAMSE HUMOR IN DE KERK. Voordracht door de heer GELDHOF.
92 aanwezigen.

15. Donderdag 19 december 1985

- DE OOSTENDSE COMPAGNIE. Voordracht door de heer Edward BAELS.
60 aanwezigen.

b. Studiebezoeken

Onder het motto KEN UW STAD werden 6 studiebezoeken gebracht, te weten :

1. Zaterdag 20 april 1985

- KEN UW STAD. Bezoek aan het Museum voor Schone Kunsten ter gelegenheid van de ENSORTENTOONSTELLING, onder leiding van de heer Norbert HOSTYN
77 aanwezigen.

2. Zaterdag 11 mei 1985

- KEN UW STAD. Monumentale grafstenen op het oude kerkhof. Geleide wandeling onder leiding van de heer Jean-Pierre FALISE.
60 aanwezigen.

3. Zaterdag 22 september 1985

- KEN UW STAD. Geleid bezoek aan de VISMIJN en de SLIPWAY, onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
65 aanwezigen.

4. Zaterdag 21 september 1985

- KEN UW STAD. Bezoek aan de O.229 BROODWINNER onder leiding van de heren DESCHEPPER en DESMIDT.
70 aanwezigen.

5. Zaterdag 21 september 1985

- KEN UW STAD. Geleide stadswandeling onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
45 aanwezigen.

6. Zaterdag 12 oktober 1985

- KEN UW STAD. Geleid bezoek aan de SINT-PIETER en PAULUSKERK onder leiding van de heer L. VANOUTRYVE.
60 aanwezigen.

c. Podiumoptredens

1. Op zondag 22 september verzorgde de groep Astrid DE LAENDER, bestaande uit 18 accordeonisten, een muzikaal optreden in het Feest- en Cultuurpaleis, ter gelegenheid van de LANDDAG der Heemkringen. Op het programma kwam een brede waaier volksliederen van aan de Vlaamse kust voor.

2. Op zaterdag 14 december 1985 vond in TOP 34 een OOSTENDSE KLEINKUSTAVOND plaats voorafgegaan door het jaarlijks souper. 83 deelnemers. De kleinkunst werd verzorgd door de Oostendse groep LEPRECHAUN.

d. Studiereis

Zondag 16 juni 1985

- Studiereis naar het KASTEEL VAN WIJNENDALE, het POTTERIJ-MUSEUM van TORHOUT, de SINT-MICHIELSKERK in TORHOUT en het VLASMUSEUM te KORTRIJK onder leiding van de heer J.B. DREESEN.
82 deelnemers.

e. Andere activiteiten

- Jaarlijkse veiling

Op 31 januari 1985 ging onder leiding van de heer O. VILAIN de jaarlijkse veiling, voorbehouden aan leden door. Er waren 104 aanwezigen. Er werden 160 stukken aan de man gebracht.

- Gouwdag 27 april 1985. ZONNEBEKE

De heer en mevrouw J.B. DREESEN en de heer en mevrouw J.P. FALISE vertegenwoordigden de Kring op deze geslaagde Gouwdag die een ruime belangstelling kende. Na een referaat over het Iepers archief werd een bezoek gebracht aan de kerk van Zonnebeke en aan het Tynecot-kerkhof.

- Overhandiging van de vlag van de Vuurkruisers afdeling Oostende.

Op zaterdag 20 april 1985 mocht de Kring uit de handen van de heer ABICHT, laatste overlevende van de Vuurkruisers, afdeling Oostende, de vlag van deze vereniging in ontvangst nemen. Bij deze gelegenheid werd een kleine ontvangst georganiseerd in het museum.

- LANDDAG 21 en 22 SEPTEMBER 1985. OOSTENDE

In samenwerking met het Gouwverbond en het Landsverbond werd op 21 en 22 september 1985 de 28ste Landdag van het Verbond voor Heemkunde te Oostende georganiseerd. Er waren 200 deelnemers. Het thema van de Landdag was "Zee- en Riviervisserij". Alle activiteiten gingen door in het Feest- en Cultuurpaleis. Het programma omvatte : drie referaten, een filmvoorstelling, een tentoonstelling, drie geleide bezoeken, een muzikaal intermezzo en twee huldigingen.

- Thematische tentoonstellingen

5 januari - 31 maart. Bouwaanvragen te Oostende in de 18e eeuw

13 april - 1 september. Een eeuw bibliografie J. ENSOR

20 september - 25 september. De Zeevisserij.

1 december - 31 december. Een nieuw Toerismebureau te Oostende. Alternatief voorstel.

4. MUSEUM

a. Bezoekers

5.309 bezoekers bezochten in de loop van het jaar het museum. Dit is ten overstaan van 1984 een vermeerdering van 350 personen. Deze vermeerdering is te wijten aan de Landdag van de Heemkringen die doorging in september en het slechte zomerweer.

b. Veranderingen en aanpassingen

Door de zorgen van de heer G. VERMEERSCH werden de volgende aanpassingswerken in het museum gerealiseerd :

- het op een aanschouwelijke wijze voorstellen van de kaart van de Sint-Catharinepolder.
- maken en plaatsen van een lichtbak met nieuwe naamaanduiding aan de ingang van het museum
- vervangen van de gebroken glazen van de toonkasten door plexiglas.
- afbouwen van de tabakswinkel 1900.

c. Aanwinsten

De volgende personen schonken de hiernavolgende voorwerpen :

- vanwege de N.M.B.S. een exemplaar van de catalogus
150 JAAR SPOORWEGEN IN BELGIE
- de Vuurkruisers de vlag van de VUURKRUISERS
VAN OOSTENDE, een inmiddels
ontbonden vereniging
- de heer Arthur ABICHT en serie noodgeld van Oostende
bestaande uit :
 - 3 briefjes van 100 ₣
 - 3 briefjes van 20 ₣
 - 3 briefjes van 5 ₣
 - 3 briefjes van 1 ₣
 - 2 briefjes van 25 centiemen
- mevrouw VERSCHEUREN twee lederen sigarenetuis
- de heer GEUVELS een lichtbak
- de heer VAN HOECK - een stenen tabakspot
- twee stafkaarten van Oostende
en omgeving
- een exemplaar van het boek
ANECDOTES EN TYPES
- een Noordzee magazine 5/84
- de Vlaamse Kustvlakte van
Calais tot Saeftinge
- vijf gekleurde zichtkaarten
- acht gewone zichtkaarten
- 1 ex boek ALTE HANDWERKE
- 1 ex boek CREATIEVE AMBACHTEN
- 1 ex boek BRAUCHTUM IN OSTERREICH
- 1 ex boek THE VILLAGE BLACKSMITH
- 18 zichtkaarten van Oostende
- de heer SERVAES een collectie sigaren en sigaret-
tenkistjes
- Mevrouw TEMMERMANS twee houten tabakspotten en
sigarenkistjes
- de heer LIETARD een reeks sigarenkistjes
- de heer DEVOS een reeks sigarenkistjes
- mevrouw LOY 3 jaargangen van ons tijdschrift
- de heer LAMMAING een kaart van de St Catharinapol-
der met toebehoren (recente
uitgave)

- AN-HYP 5.000 kaften
- Mevr. VANLOO-DUPRE vier foto's m.b.t. een Italiëreis met optreden van het Van Neste Genootschap
- de Heer VERLONJE een souvenirschelp met aanduiding Oostende
een pak krantenknipsels met betrekking tot De Plate (1954-1985)
- de heer DECLOEDT drie kranten (Volk, Zeewacht) juist na de stormvloed 1953
- de Heer en Mevr BERARD
 - een doosje met rouwornamenten
 - enkele boekjes met betrekking tot de haven
- Mevr. ROLEN een foto van een Koningsbezoek aan Oostende
- de heren VERBANCK
VANDERHEYDE
DEMAEGDT
VERLONJE variërende hoeveelheden sigarenkistjes voor de nieuw ingerichte sigarenwinkel
- de heer FIERENS een ingekaderde foto met maalboot
- Mevr. VALKENBORG
 - een bedevaartsvaantje 150 jaar Kapelletje van Bredene
 - een pak verkiezingsfolders
 - een bundel in verband met landdag
 - 3 sigarendoosjes, waarvan een met bandjes
- de heer CARBON
 - 1 ex Loi organique de la Garde Civique
 - 1 ex Constitution de la Belgique
 - een tabakspot in aardewerk
 - drie fascicules i.v.m. Roeselare
- de heer SMISSAERT een eigenhandig gefotografeerd en samengesteld foto-album van de volgende evenementen :
 - viering 25- en 30 jarig bestaan van de Kring
 - foto's raad van beheer april 1982
- de heer DREESEN
 - de teksten van 10 jaar studiereizen De Plate 1975-1984
 - 4 jaargangen 1980-84 van tijdschrift MARSWIN
 - een mastblok
 - een jufferblok
 - versteende voorwerpen opgevist uit de Noordzee
- de heer CARDIJN een Lloyds Register uitgave 1943-1944
- de heer MAJOR
 - een porceleinen schoentje
 - twee ouderwetse brillen

- Mevr. FREMAUT twee kleine porceleinen beeldgroepen (Engels) met tekst
- de heer STAELENS twee (herstelde) maatschappijborden
- de heer PINCKET een ex Onderwijsprogramma Zeevaartschool 1914
- de heer HALEWYCK een grote hoeveelheid tijdschriften voor het merendeel Westvlaams, volkskundig en heemkundig van inslag
- Mevr. SZYLHABEL 40 Oostvlaamse tijdschriften "Oostvlaamse Zanten"
- de heer VANCAILLIE een ex Oud Oostende deel 2
- Mevr. VAN BIERVLIET
 - een kleurenlitho van Koning Albert
 - 3 plannen met betrekking tot het bomenareaal van Oostende
 - een oude bergdoos voor koffie winkelmodel
 - een zicht (foto) op Montgomerydok (34/50)
 - een geëmailleerde zoutpot
 - een doopkleed
 - een open vrouwenbroek
 - een kanten jakje
 - een gesloten vrouwenbroek
 - een gestreept jakje
 - een onderrok in Friezen stof
 - een linnen kaketut
 - twee wollen slaapmutsen
 - een linnen gordijn
- de heer DESWAEF twaalf gravuren met betrekking tot Oostende (reproducties CANELLE)
- de heer CAENEN een fotoalbum "LES DAUPHINS 1952"
- Mevr. SEYS een schrijfmachine van wijlen Arie SLEEKS
- de heer CORNILLIE een officiersuniform RMT
- de heer VERMEERSCH een tegel van de Oostendse hallen
- de heer BOUSSY
 - twee kaketutten
 - een Almanach Agenda Kwatta 1939
- de heer BOUTEN
 - een ex Amiraux et Corsaires Belges
 - een ex De Vlaamse Kustvlakte
 - een ex La Belgique Commerciale
 - een ex Toerisme in België
 - een ex De Belgische Kusthavens
- VAN COPPENOLLEKRING Brugge een ex VARSENARE van weleer in woord en beeld
- de heer FALISE een pak verkiezingsfolders

d. Zorgden voor het museum

De heren DREESEN, FALISE, HOSTYN, VAN ISEGHEM en VERMEERSCH vormden de werkgroep MUSEUM. De heren VAN DUIVENBODEN en VERMEERSCH verzorgden de uitbating ervan.

5. PUBLICATIES

a. Tijdschrift

Van het tijdschrift verschenen 9 nummers op de vooropgestelde data in jan., feb., maart, april, mei, sept., oct., nov. en dec. In het totaal werden 300 bladzijden gepubliceerd waaronder 10 fotobladzijden, 4 bladzijden met kaarten en 8 bladzijden met tekeningen.

Een inhoudstafel van 17 bladzijden van de jaargang 1985 werd opgemaakt door de heer HOSTYN.

Als hoofdredacteuren fungeerden de heren HOSTYN en SMISSAERT

b. Aanwinsten boekenfonds (buiten de boeken voorzien in 4c Aanwinsten museum)

- een ingebonden exemplaar GRANINGATE 1982-1984
- een ingebonden exemplaar VLAAMSE STAM 1984
- een ingebonden exemplaar DE PLATE 1984
- een ingebonden exemplaar ANNALEN VAN HET LAND VAN WAAS 1980-83

c. Opgenomen in het archief

- een farde correspondentie van de kring 1982
- een farde correspondentie van de kring 1983
- een farde correspondentie van de kring 1984

d. Kalender

Door tussenkomst van de heer VILAIN en de inzet van de heer LAMMAING van het Grafisch Bedrijf Lammaing op de Torhoutsesteenweg, werd aan elk lid een kalender 1985 aangeboden met als thema : "Oostende 1900 - 1910".

e. Ruilabonnementen

Werden uitgewisseld met de volgende Heemkringen of Verenigingen : Ter Cuere, Bredene. Het Houtland, Torhout. Iepers Kwartier, Ieper. Zedelgemse Kring voor geschiedenis. Aan de Schreve, Poperinge. Heemkring Erpe-Mere. Westvlaams Verbond voor Heemkunde, Brugge. Het Zonneheem, Zonnebeke. Gemeentekrediet van België, Brussel. David Jonckheere, Aartrijke. Het Brugs Ommeland. Van Coppenollekring, Sint-Andries. Bachten de Kupe, Veurne. Vlaamse Vereniging voor Familiekunde, Nationaal. Graningate, Middelkerke. Oudheidkundige Kring het Land van Waas, Sint-Niklaas. Den Dyzere, Diksmuide. Geschiedkundige Kring Ernigaghem, Ichtegem. Geschiedkundige Kring Graafschap Jette, Brussel. Kring Dr. Van Damme, Blankenberge. Heemkring Ruiselede, Ruiselede. Volkskunde. Centrum voor studie en documentatie, Antwerpen.

6. GIFTEN

De kring mocht een geldelijke gift in ontvangst nemen van mevrouw J. VALKENBORG.

Gedaan te Oostende op de 1ste dag van de Louw-, Ijs- of Wolfsmaand 1986.

J.B. DREESEN
Secretaris

A. VAN ISEGHEM
Voorzitter

THEMATENOONSTELLING "OOSTENDSE GEZICHTEN"

Tot eind april loopt in het Museum "De Plate" een thematentoonstelling "Oostendse Gezichten" (deel I) : Portretten van bekende en minder bekende Oostendenaars door de eeuwen heen.

Een must voor elke Plate-lid ! !

A. VAN ISEGHEM

B B B B B B B B B B B

PLATE-INDEX 1985

Zoals elk jaar verschijnt ook nu weer een handige inhoudstafel en index op de voorbije Plate-jaargang. U kunt ze bestellen door 100 ₣ te storen op rekening 750-9109554-54 van De Plate met vermelding "Index 1985". U kunt ze ook bekomen in de Museumshop. Vermoedelijke verschijningsdatum : 2e week van januari.

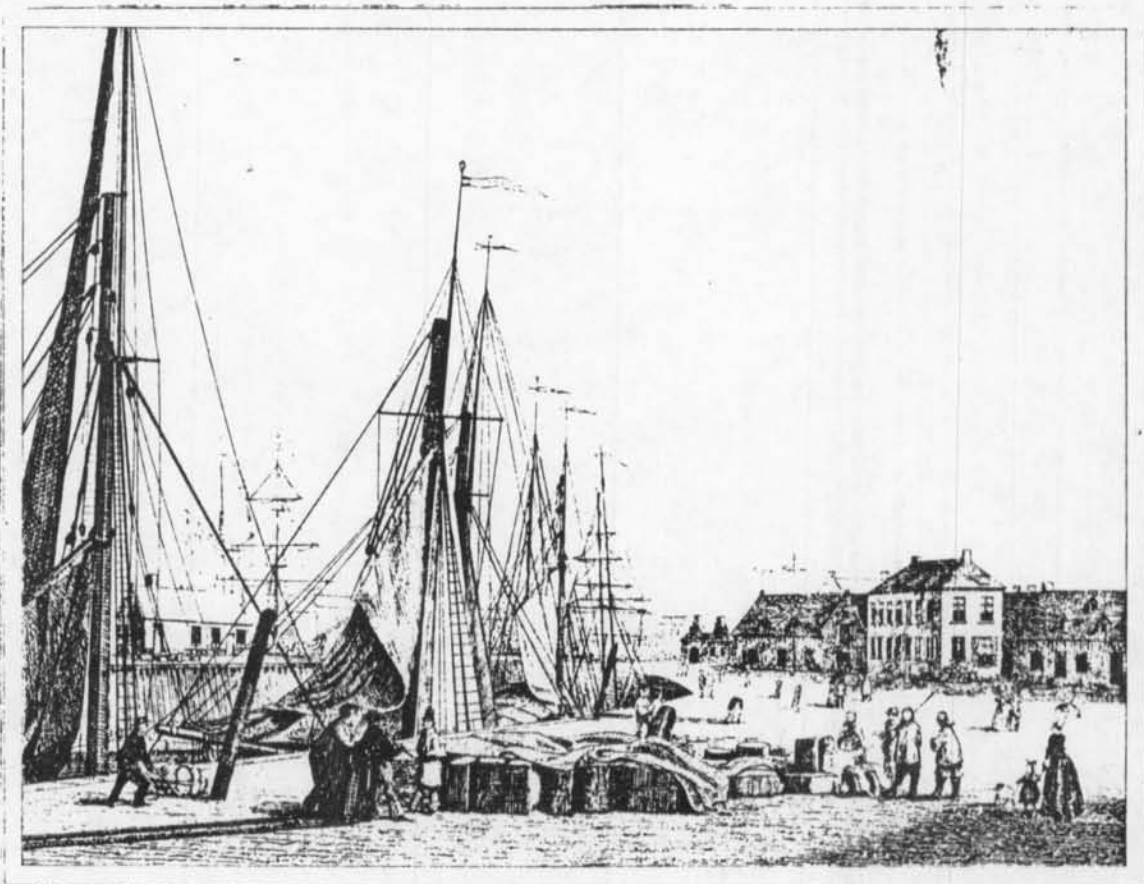
A. VAN ISEGHEM

B B B B B B B B B B B

IN DIT NUMMER

- blz. 1 : A. VAN ISEGHEM : nieuwjaarswensen 1986
- blz. 2 : J.B. DREESEN : jaarprogramma De Plate 1986
- blz. 3 : J.B. DREESEN : laatste binnenschip onder zeil
J.B. DREESEN : militaire kring - circle militaire
- blz. 4 : F. DUFAIT : Paul Vermeire (vervolg en slot)
- blz. 7 : G. BILLIET : A. Stracké (9) - Succesvol hotelier en royalist (4)
- blz. 9 : N. HOSTYN : monumenten, beelden en gedenkplaten te Oostende - XXXI - XXXII
- blz. 10 : J. GHEERAERT : Adoph Kolping - zijn verblijf te Oostende (4)
- blz. 13 : E. LIETARD : Oostendse numismatiek
- blz. 16 : R. VERBANCK : mobilisatie 1939 - Oostende en de Oostkantons
- blz. 18 : J.B. DREESEN : het Hazegras
- blz. 19 : J. ASAERT : En nog stierman Léeze
J. ASAERT : Paster Pype en het beste brood
- blz. 23 : N. HOSTYN : architecten en architectuur te Oostende tijdens het interbellum (1)
- blz. 24 : O. VILAIN : Jozef Verhelle en de Hermes
- blz. 25 : J.B. DREESEN : jaarverslag 1985

TEKST OVERNAME STEES TOEGELATEN MITS BRONOPGAVE

QUAI DES PECHEURS

Ostende

ca 1860